

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“

от доц. д-р Гергана Христова Форева, дм

Катедра „Урология и обща медицина“ Медицински университет Пловдив

Професионално направление: 7.1

Докторска програма: Обща медицина

Висше училище: Медицински университет Пловдив

Основание: Заповед на заместник ректор по НИД на МУ Пловдив №7252/23.12.2025

Автор: Д-р Гергана Ванева Апостолова

Катедра: Урология и обща медицина, Медицински университет Пловдив

Тема на дисертационния труд: *„Ваксинационно поведение на българските общопрактикуващи лекари с фокус върху ваксината срещу човешки папилома вирус“*

Научни ръководители: проф. д-р Радост Асенова, дмн, доц. д-р Димитър Николов, дм

1. Общо представяне на процедурата и документацията

В качеството си на избран член на Научно жури и рецензент на дисертационния труд на д-р Гергана Апостолова, със заповед на заместник ректор по НИД на Медицински университет Пловдив № Р-7252/23.12.2025 г. получих комплект материали на хартиен и електронен носител, в срок и в пълно съответствие на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото прилагане и Правилника на МУ–Пловдив.

Дисертационният труд е коректно оформен и придружен от автореферат, списък с публикации и всички необходими удостоверения. При запознаване с документацията не бяха установени нарушения на процедурата по присъждане на образователната и научна степен „Доктор“.

2. Кратки биографични данни за докторанта

Д-р Гергана Ванева Апостолова завършва средното си образование в ЕГ “Бертолт Брехт“ Пазарджик през 2013г.; през 2019г. се дипломира като магистър по медицина в Медицински университет Пловдив; през 2022 г. е зачислена за редовен докторант по обща медицина, а от 2024 г. е специалист по обща медицина.

Професионалното ѝ развитие започва още в процеса на студентското обучение като здравен асистент, по-късно лекар ординатор в болнично отделение, след което се насочва

към работа в извънболничната помощ и специализира обща медицина. От юни 2024 г. работи като специалист по обща медицина, а от октомври 2024 г. е и асистент към Катедра „Урология и обща медицина“ в МУПловдив.

Съвместяването от академична и клинична работа я поставя в подходяща позиция за провеждане на изследване върху ваксинационното поведение на общопрактикуващите лекари.

3. Актуалност на темата

Ваксинацията е ключова за намаляване на заболяемостта и смъртността от предотвратими заболявания. Изследването на нагласите и поведението на общопрактикуващите лекари по отношение на ваксинацията, като основни изпълнители на Националния имунизационен календар и на национални програми за избираеми имунизации, има висока обществена и здравна значимост.

Фокусът върху ваксината срещу човешки папилома вирус (ЧПВ) е напълно съответен на ситуацията в страната – високата социална и онкологична тежест на ЧПВ-свързаните заболявания и ниското ваксинационно покритие, въпреки наличието на ефективна профилактична мярка. Темата е част и от глобалния научен и здравнополитически интерес, насочен към превенцията на социално значими заболявания, взаимоотношения лекар-пациент и доверието в лекаря и в здравната система.

4. Обща характеристика на дисертационния труд

Дисертационният труд е с обем 207 страници, подходящо онагледен с 48 таблици и 20 фигури. Структуриран е съгласно академичните изисквания. Включва въведение, литературен обзор, ясно формулирани цел, задачи и работна хипотеза, раздел „Материал и методи“, резултати, дискусия, заключение, изводи, препоръки, приноси, библиография и приложения.

Библиографията съдържа 267 литературни източника, съвременни международни публикации, официални документи на Световната здравна организация и национални нормативни актове, което осигурява стабилна теоретична и аналитична основа на изследването. Литературният обзор е изчерпателен, добре структуриран и адекватно ситуира проблема в българския и международния контекст.

5. Методология и научен подход

Използваната методология е научно издържана, адекватна на целите и задачите на изследването и описана с необходимата прецизност.

В дисертационния труд е представен процесът по адаптацията, преводът и психометричната валидация на инструмент за измерване на ваксинационно поведение. Валидирането е проведено върху извадка от 210 лекари, а основното национално представително количествено проучване включва 364 общопрактикуващи лекари,

Използван е и качествено компонент чрез провеждане на шест фокус групи с 65 участника. Комбинацията от количествени и качествени методи е методологично коректна и съобразена с комплексната природа на изследвания конструктор.

6. Резултати, анализ и дискусия

Резултатите са ясно представени, логично структурирани и коректно интерпретирани чрез подходящо съчетание на текст, таблици и графики.

Изследването показва, че ваксинационното поведение на общопрактикуващите лекари не е бинарно, а амалгама, детерминирана от психосоциални, ценностни, институционални и организационни фактори.

Отчетена е висока степен на професионална отговорност и ангажираност на ОПЛ към ваксинацията като основен елемент на профилактиката, като същевременно се идентифицират подгрупи, при които е необходимо целево подпомагане – по пол, възраст, тип и локация на практиката и индивидуални убеждения.

Дискусията е аналитична, балансирана и съотнесена към актуалната научна литература, като авторката демонстрира зрялост на научното мислене и способност за интерпретативен анализ.

7. Принос и практическа значимост

В дисертационния труд са формулирани ясно изводи и приноси с научен, потвърдителен и научно-приложен характер. Сред основните приноси се открояват:

1. Езиково и културно валидиран инструмент за изследване на ваксинационно поведение, приложим за бъдещи изследвания в България.
2. Методологичен модел, базиран на интеграция на количествени и качествени подходи.
3. Разработване на практическа интервенция – кратък обучителен модул за общопрактикуващи лекари, насочен към подобряване на препоръчителните практики и комуникацията относно ЧПВ ваксината.

Практическата насоченост на разработката значително повишава нейната стойност за общата медицина и общественото здраве.

8. Публикации и научна активност

Във връзка с дисертационния труд, д-р Апостолова е представила три научни публикации с първо авторство, две от които са индексирани в бази данни Scopus и/или Web of Science. Участието ѝ в шест национални и международни научни форуми, включително форуми на WONCA и Европейската мрежа за проучвания в общата практика, свидетелства за активна научна комуникация и ангажираност към изследваната проблематика.

